

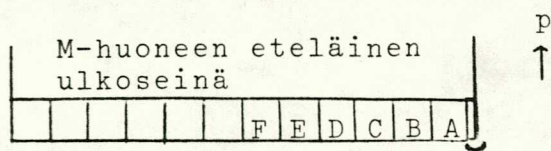
Kuusiston linna,
koekaivaus ajalla 19.5.-12.6.1987,
koeoja # 11

Koekaivaus suoritettiin M-huoneen eteläisen ulkoseinän viereen noin metrin levyisenä kaistaleena, jonka pohjoisreuna oli seinässä kiinni. Koeoja 11 ulottui seinän pohjois-itänurkasta n. 7,1 m länteenpäin, seinän vierusta oli länsiosassa pelkkää kalliota.

Aluksi alueelle tehtiin koekuoppa, jonka koko oli 1 m x 1 m (koekuoppa n: 8711). Se sijaitsi seinän pohjois-itänurkasta 2,95 m länteen ja sen pohjoisreuna oli muurissa kiinni. Koekuoppaakaivettiin syvimillään lähes 70 cm, kunnes kallio tuli esille. Kuopassa havaittiin seuraavat maakerrokset: humus:n. 20-30 cm syvyydeltä, savikerros: n. 10-20 cm, palokerros:n. 5-10 cm ja kulttuurimaa, jota kuopan pohjoisreunalla ei ollut lainkaan ja eteläreunalla n. 15 cm. Maakerrokset sijaitsivat kallion päällä, joka vietti etelään päin.

Kuopan kaivamisen jälkeen päätettiin aluetta laajentaa koeojaksi. Seinän pituus oli 11,95-12,15 cm (alaosastaan pitempi), ja koeoja sijaitsi seinän vieressä, keski- ja itäpuolella(ks. liite 2). Koeojan kaivaminen suoritettiin samanaikaisesti kuin muurin korjaustyöt, mikä osaltaan vaikeutti työntekoa. Esim. kun koeojasta otettiin pohjakorkeudet, oli pohjalle valunut laastia ja pikkukiviä, jotka olivat irronneet puhalluksen yhteydessä. Samoin aina ei voinut kaivamisessa edetä siinä järjestyksessä, mikä olisi ollut johdonmukaisinta: kerros kerrokselta alaspäin vaan oli kaivettava siellä, missä korjaustelineitä ei ollut. Alueen tärkeimmät ruudut: A ja B saatiin kuitenkin kaivettua lähes luonnollisina kerroksina, jolloin maakerrokset olivat samat, kuin koekuopassa 8711.

Koska seinän pituus oli koeojan korkeudella 12,10 m, ruudutettiin alue siten, että seinän pohjois-länsinurkasta laskettiin tasametrein ruudut itäänpäin, jolloin ruutu A:n ulkopuolelle jäi 10 cm.

Löytöjen paikat laskettiin ruudun sisäisillä koordinaateilla, joissa x- ja y-akselien arvot olivat kunkin kaivausruudun sisällä välillä 0-100. Molemmat kasvoivat ruudun eteläkulmasta lukien.

Alueen löytörikkaimmat ruudut olivat A, B ja C (yht. 89 % löydöistä). Näiden ruutujen noki- ja kulttuurikerros seulottiin, muutoin maa kaivettiin lapiolla ja lastalla.

Humuskerroksen paksuus vaihteli 4-25 cm välillä ollen paksuin ojan länsiosassa, jossa maata yleensäkin oli enemmän. Turve irtosi helposti ja kerros kaivettiin lapiolla.

Savikerroksen paksuus oli 15-30 cm. Ohuimmillaan sinisavi oli ojan keskikohdalla ruudun C tienoilla ja paksuimmillaan ojan länsiosassa, jossa humuksen ja saven lisäksi ei muita maakerroksia ollutkaan. Palo- ja kulttuurikerroksen ulottuvuus seinän pohjois-itänurkasta oli vain n. 3,5 m, eli ruudun C kokonaan, ruudun D osin, minkä jälkeen oli vain savea. Ruudun F kohdalta kallion päältä, saven alta, löydettiin luinen kärki (?) (87050:23), muuten ruutu oli löydötön. Muut savikerroksen löydöt olivat:

- 87050:7 lasin pala
- 87050:9 vanha rautanaula
- 87050:24 eläimen luiden palasia, yht. 600 gr.
- 87050:5 vaalean keramiikan pala (löytyi kuitenkin melkein palokerroksen rajalta).

Ojan itäosa alkoi tässä vaiheessa erottua muusta alueesta: n. 80 cm x 1 m kokoinen alue itänurkasta länteen oli täynnä tiilikiven kappaleita, kiviä ja laastin palasia. Savi oli hyvin tiukassa,

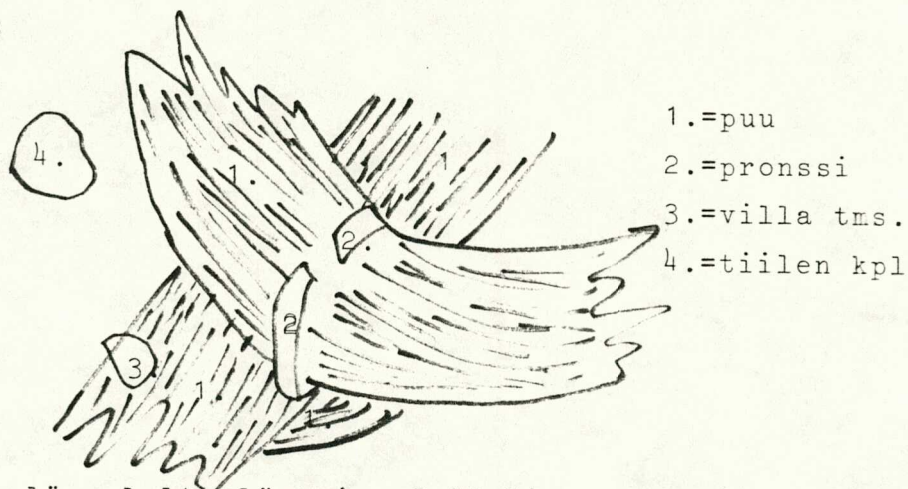
eikä lähtenyt irti pelkällä lastalla. Ilmeisesti kalkkivesi oli sen kovettanut (näyte savesta). Suurin tiilen pala oli puolikas tiili. Tiilimurska ja kivet eivät näyttäneet muodostavan mitään rakennelman kaltaista, nähtävästi ne olivat jonkinlaista jätettä, joka oli kasattu nurkkaan. noin 40 cm syvyydeltä ruudusta A löydettiin puikkomainen puuesine, jossa oli upotettu terä (87050:30).

Palokerros oli hyvin ohut, vain noin 2-8 cm ja sitä oli paikoin vaikea erottaa kulttuurikerroksesta. Ruudun D länsipuolelta ei palokerrosta havaittu. Paksuimmillaan se oli ruudun C kohdalla: noin 8 cm. Ruudusta B kerättiin talteen palamattoman puun palasia, ne liittyivät samaan yhteyteen kuin ruudun B pronssilöytö (87050:22), jonka ympärillä oli puulastuja. Tiiltä ja laastia esiintyi itänurkassa osittain palokerroksenkin päällä. Samalta alueelta löytyi myös kuonaa (87050:21).

Ruudusta B (x=40, y=20 cm) löydettiin palamattoman puun lastuja ristikkäin ja päällekkäin. Niiden välissä oli noin 2 cm levyisiä pronssivartaan palasia siten, kuin ne olisivat kiertäneet puun palaset ympäri: pronssivarrasta löytyi myös puulöydön alta. Näkyvissä olevien puun palasten pisin pituus oli 20 cm, leveys 4,3 cm, paksuus vaihteli 0,1-0,6 cm välillä. Yllä oleva pala oli pitkittäin, alla oleva poikittain, ja niiden välillä oli lastua ja maata noin 2 cm syvyydeltä.

Säleitten suunta:

(luonnos)

Puun kappaleiden yläpuolelta löytyi epämääräisen muotoinen raudan kappale (87050:12), ruosteen alta näkyi jotain vihertävää, pronssihometta? Ruosteen päällä oli puuta. Löydön vaakasuoran puun kappaleen länsireunalla oli pieni määrä villaa tms (87050:31).

Löydön välistä löydettiin muutama pronssivartaan kappale, kalan suomuja, pähkinänkuoria, pari keramiikan palasta. Löydön vierellä, luoteisreunalla oli vielä tiilen kappale ja muualtakin ympäriltä löytyi tiilen muruja.

Palokerroksen löydöt olivat:

87050:1 2 keramiikan palaa
87050:2 keramiikan pala
87050:4 13 keramiikan palaa
87050:6 4 keramiikan palaa
87050:10 vyönsolki (?)
87050:11 raudan pala
87050:13 rautaniitti
87050:14 naula
87050:21 kuonaa, 1 pala
87050:25 eläimen luun palasia, yht. 200 gr.
87050:27 kiviesineen katkelma

Keramiikka keskittyi siis pääosin palokerrokseen ja ruutuun B. Keramiikan paloissa oli tummuuseroja. Sekotteena oli käytetty hiekkaa ja tiilimurskaa. Yhdessä palassa oli pieni uurre näkyvässä. Koeojasta löydettiin useita reunapaloja. Lasin palanen oli tummaa lasia. Se oli haurasta ja hiukan vioittunut, ollut tulessa?

Kulttuurikerros ulottui yhtä paljon länteen itänurkasta kuin palokerroskin, mutta oli sitä paksumpi: jopa 30 cm (ruutujen A ja B alueilla). Kulttuurikerros oli lännessä päin ylempänä kuin idässä, mikä johtui kallion muodosta. Ojan eteläosassa oli kulttuurikerrosta paksummin kuin pohjoisosassa.

Kulttuurikerroksen löydöt:

87050:3 keramiikan pala
87050:8 lasin pala
87050:15,16,17 rautaesineen kappaleita
87050:26 eläimen luun palasia, yht. 500 gr.
87050:28 2 kiviesineen katkelmaa
87050:29 hioinkivi

Löytörikkain alue oli siis palo- ja kulttuurikerroksen ruutu B, josta löytyi 46 % esinelöydöistä. Ruutu A:sta löydettiin lähes 30 % esineistä kun taas ruutu E oli löydötön. Kerroksista rikkain oli palokerros: lähes 50 % löydöistä ja siitä löydettiin lähes kaikki keramiikka. Yksi keramiikan pala löytyi kulttuurikerroksesta (87050:3), mutta sekin oli hyvin lähellä palokerroksen rajaa.

Turussa, 17.9.1987

Kennu Krokainen